

(Тит 1:1-9)

Спасителю наш, поблагослови нас на вивчення Твого Слова.
Амінь.

Дорогі наші друзі. У минулій передачі ми почали вивчення Послання апостола Павла до Тита. Це послання є третім твором із числа так званих "пасторських Послань Павла".

"Пасторськими посланнями" вони називаються тому, що мають пряме відношення до життя й служіння помісних церков і є особливою категорією новозаповітних творів.

Сьогодні ми приступимо до вивчення тексту цього твору й почнемо розмову про 1-ий розділ, де Павло говорить про християнську церкву, як про організацію.

Як і всі інші Послання Павла, цей твір починається зі слів привітання. Вступні слова апостола, що відкривають його Послання до Тита, є досить характерними для всіх пасторських послань, хоча й відрізняються від привітальних слів апостола в його інших творах. Давайте прочитаємо 1-ий вірш:

"Павло, раб Божий, а апостол Ісуса Христа, по вірі
вибраних Божих і пізнанні правди, що за благочестям"

/Тит 1:1/

Павло називає себе Божим рабом, який свідомо обрав для себе цю долю – служіння Небесному Отцеві. Ми знаємо зі Старого Заповіту, що в Ізраїлі існували добровільні раби, які свідомо приймали рішення до кінця своїх днів залишатися рабами своїх хазяїв. Саме таким був апостол Павло.

Також тут Павло відстоює своє апостольське положення, згадуючи, що він "апостол Ісуса Христа". Причина, чому Павло згадує тут своє апостольство, полягає в тому, що далі він має намір дати певні наставлення церкві, як організації. Їх говорить апостол, що написав дані слова під керівництвом Господа Ісуса. Тому Сам Спаситель звертається тут до Своєї Церкви через апостола. Причому це Послання є зверненням Господа Ісуса не тільки до віруючих першого століття, але й до нас із вами, тобто, до всіх "по вірі вибраних Божих". Так Павло називає спасених людей, а зовсім не обговорює доктрину обрання. Зауважте також, що Павло говорить не про обрання "за віру", а про обрання "по вірі" – інакше кажучи, обрання відповідно до норм або стандартів віри, що встановлені сьогодні Богом для Його обранців.

Справа в тому, друзі, що факт наявності або відсутності вашого спасіння визначається винятково тим, у що ви вірите. Скажіть мені, що ви думаєте про Ісуса Христа, про Його смерть на хресті і що вона означає для вас; скажіть мені, чи вірите ви у Його воскресіння, і що воно означає для вас особисто; скажіть мені, чи вірите ви в те, що Біблія є

Словом Божим? І я думаю, що на підставі даної інформації мені вдасться зробити вірний висновок про те, дійсно ви є дитиною Божою, чи ні.

Саме в цьому полягає основний критерій, що визначає, є людина вибраною Богом "по вірі", чи ні.

Слова про "пізнання правди, що за благочестям" правильніше було б перекласти так: "пізнання істини відповідно до благочестя". Грецький прийменник "ка-та'", використаний тут, означає "відповідно до чогось". Друзі мої, якщо істина, яку ви маєте, не веде вас до благочестивого життя, тоді щось негаразд з вашою вірою.

Не так давно я дізнався про віруючого, який регулярно випиває, використовує брудну мову, а також ходить до різних розважальних закладів разом з невіруючими. І при цьому по неділях він відвідує церкву.

Один з пасторів, що несе служіння в тому ж місті, попросив мене пояснити, як так виходить, що ця людина називає себе дитиною Божою? Але, друзі, дитиною Божою може бути лише та людина, яка прийняла Ісуса Христа в своє серце і в своє життя і яка живе за вірою і віра якої проявляється в її повсякденному житті.

У цьому Посланні Павло приділяє дуже багато уваги цій темі. Він говорить, що коли люди дійсно вірять в Євангелію та визнають її у своїх серцях, вона обов'язково буде вести їх до зростання в благочесті.

Причина, що спонукала Павла говорити про все це, полягала в тому, що Критські християни зловживали Божою благодаттю. Ці люди стверджували, що оскільки вони отримали спасіння по благодаті, вони можуть вільно жити і грішити, якщо їм це подобається.

Тому вже в першому вірші цього Послання, Павло відповідає на ці уявлення. Він говорить, що коли людина вірить у ті істини, які виявляє їй Бог, все це обов'язково буде спонукати її до благочестя. Благодать дає нам спасіння, але також вона закладає певні принципи дисципліни, необхідні для нашого життя, закликаючи нас жити на іншому, більш високому рівні.

Ви не можете використати доктрину про Божу благодать для виправдання своїх гріхів. Якщо ви думаєте, що можете отримати спасіння по благодаті і при цьому продовжувати жити в гріху, дозвольте мені відверто сказати вам щось важливе. Причому я хотів би сказати ці слова якомога м'якіше, але я повинен сказати їх. Друзі, все це означає лише те, що ви не спасенні благодаттю, тобто, не спасенні зовсім, тому що спасіння по благодаті веде людину до благочестивого життя... Давайте тепер подивимося на 2-ий вірш:

"в надії вічного життя, яке обіцяв був від вічних часів необманливий Бог".

/Тит 1:2/

Основна ідея тут полягає в цій надії вічного життя. У цьому Посланні ми побачимо, що Павло говорить про благодать у трьох часових інтервалах. Ми зустрічаємо їх уже в 2-му розділі цього Послання, у віршах з 11-го до 13-го. Павло пише: "Бо з'явилася Божа благодать, що спасає всіх людей..."— тут мова йде про сиву давнину. Далі ми читаємо: "...і навчає нас, щоб ми, відцуравшись безбожности та світських пожадливоростей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці...". Це вже теперішній час. І, нарешті, останній вірш говорить: "...і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаса нашого Христа Ісуса". Цей вірш уже стосується майбутнього.

Це і є та надія, про яку говорить Павло. І він стверджує, що ми повинні спиратися на цю надію, що обіцяв "необманливий Бог". Ця надія була обіцяна Богом, Який не здатний збрехати. У Посланні до Римлян, в 3-му розділі, 4-му вірші, Павло написав, що "Бог правдивий, а кожна людина неправдива". Причому необманливий Бог обіцяв все це "від вічних часів", тобто, цю обітницю було дано людям ще з вічності.

Іноді ми, віруючі, своїм стилем і способом життя, фактично, робимо Бога неправдомовцем. Ми говоримо, що віримо в щось, але насправді ми не віримо й чинимо так, наче ми взагалі ні в що не віримо. Але Павло говорить, що Бог не може обманути.

До речі, мені завжди хотілося прочитати проповідь про те, чого не може робити Бог. Тут ми бачимо одну з таких неможливих для Бога дій – Бог не може обманути. Але це ще не все. Наприклад, чи усвідомлюєте ви, що кожен день ми з вами бачимо щось, чого ніколи не доводилося бачити нашому Богові. Ми щодня бачимо тих, хто рівний нам у всьому. А Бог ніколи не бачив нікого, хто був би рівний Йому.

Чому Бог не може обманути, коли для людей це дуже легко зробити? Тому, що ми, як це не дивно, здатні робити те, чого не може Бог. Справа в тому, що Бог повинен бути вірний Собі. Він святий і праведний. Це Його єство, а тому є деякі речі, зробити які Він не може, і це є проявом Його сутності. І причина зовсім не в тому, що зробити це у Нього не вистачає сил. Просто Бог вірний Своїй суті. А це означає, що Він праведний, справедливий, вірний і ніколи не введе нас в оману. Він – Той, на Кого ми повністю можемо покластися. Тепер, прочитаємо 3-ій вірш:

"і часу свого з'явив Слово Своє в проповіданні, що доручене було мені з наказу Спасителя нашого Бога".

/Тит 1:3/

Він з'явив Своє Слово "часу свого", тобто, у бажаний Йому час. У всьому, що робить Бог, Він діє упорядковано. Бог зробив так, що бруньки на деревах набухають навесні. Молоде й ніжне листя на гілках з'являється не тоді, коли починає випадати перший сніг; дерево чекає весни, і в цьому проявляється загальний порядок, що панує в Божому всесвіті.

Так і Бог свого часу "з'явив Слово Своє в проповіданні". Грецьке слово, перекладене тут як "проповідь", походить від грецького кореня "кей'-рукс", що перекладається як "глашатай" або "звук сурми". У ті дні сурми використовувалися, коли потрібно було проголосити щось важливе. Якщо правителю було потрібно оголосити про щось привселюдно, сурмачі ставали на високе місце й починали сурмити у свої сурми, після чого глашатаї вимовляли офіційне повідомлення.

Саме ця ідея використовується тут. Павло говорить, що Бог, у бажаний Йому час, виявив Своє Слово через подібну дію. Потім апостол додає, що це Слово було довірено йому "з наказу Спасителя нашого Бога". І тепер він звертає це слово до Тита, як сказано в 4-му вірші:

"до Тита, щирого сина за спільною вірою: благодать, милість та мир від Бога Отця й Христа Ісуса, Спасителя нашого!"

/Тит 1:4/

Апостол називає Тита своїм щирим сином. Павло привів Тита до Господа Ісуса Христа, а тому Тит був його духовним сином, "за спільною вірою". "Спільна віра" – це віра, що розділяється всіма нами, віра, яку повинні мати всі віруючі, тобто, жива віра в Господа Ісуса Христа.

Павло завершує своє привітання словами про благодать, милість та мир "від Бога Отця й Христа Ісуса, Спасителя нашого". З'явилася благодать Божа і тому Бог дарує нам сьогодні Свою милість. Я не знаю про вас, але мені необхідно досить багато Божої милості. Я вдячний Богові за те, що Він добрий до мене й не чинить зі мною так, як вимагають того мої провини й падіння. Він просто милосердний до мене, як і до кожного з вас.

В наступному уривку цього розділу мова йде про те, що в гарній церкві повинні бути рукопокладені служителі, які відповідають певним вимогам. Прочитаємо 5-ий вірш:

"Я для того тебе полишив був у Криті, щоб ти впорядкував недокінчене та пресвітерів настановив по містах, як тобі я звелів".

/Тит 1:5/

Павло залишив Тита на острові Крит, щоб той допоміг в організації помісних церков й поставив у них служителів, які були б духовними лідерами цих церков.

Острів Крит є одним із найбільших островів у Середземному морі. З цим островом було пов'язано дуже багато міфів і переказів, що було досить характерним для всіх грецьких островів.

Згідно з цими переказами, вперше закони й державна влада на Криті були встановлені царем Міносом, який заснував військовий флот і розігнав егейських піратів, що жили там колись. Після троянської війни основні міста цього острова об'єдналися в кілька незалежних республік, але приблизно в 67-му році до нашої ери Крит був анексований Римською імперією.

Складається враження, що Павлу вдалося звершити на цьому острові досить ефективну місіонерську роботу, хоча ніде в Писанні ми не знаходимо про це ніяких відомостей. Практично навіть не існує абсолютних доказів того, що до своєї подорожі в Рим апостол взагалі відвідував цей острів. Однак на підставі відомостей, які ми одержуємо з цього невеликого Послання до Тита, ми можемо зробити висновок, що апостол був на цьому острові й залишив там Тита для організації й облаштованості церков, які були засновані раніше завдяки їхнім спільним зусиллям.

Ми знаємо дещо про жителів цього острова. Сам Павло говорить, що всі вони – брехуни, тому що цією особливою рисою вони були широко відомими в ті дні. Існувало навіть грецьке слово, "критизейн", яке, фактично, було синонімом слову "брехун", хоча буквально означало манеру ведення розмови, що була властива жителям Криту.

Але незважаючи на те, що жителі Криту були відомі як брехуни, а Павло говорив про них ще багато інших неприємних речей, чимало жителів цього острова навернулися до Господа, а Титу апостол наказав організувати церкви.

Тит повинен був "впорядкувати недокінчене та пресвітерів настановити по містах". Пресвітер – це особливий Божий дар для церкви. Коли ми покладаємо руки на якусь людину, тобто, звершуємо над нею обряд, це ще не робить її пресвітером. Однак я вірю, що дуже важливо звершувати даний обряд над тими людьми, які мають відповідні дари. Я думаю, що церкви на Криті вже мали своїх старійшин, які, однак, не були офіційно посвячені на це служіння. Це були люди, які мали дар піклуватися про церкву і проявляли свої дари, навіть не будучи обрані офіційно. А Титу належало поставити цих пресвітерів через покладання рук, тобто, призначити або визнати їхнє положення в кожному з міст, де існували християнські громади.

Людина, наділена повноваженнями пресвітера, повинна мати пресвітерський дар. Є деякі люди, які зробилися служителами в церкві, не маючи цього дару або навіть прихильності. Це

пояснює причину появи проблем у багатьох сучасних церквах. Що ж стосується інших наших труднощів, то вони полягають у тому, що є гідні люди, які мають необхідні дари, але не мають офіційного положення в церкві. У результаті, деякі наші церкви потрапляють у руки не тих людей і, як наслідок, мають різні проблеми.

Однак тут апостол наводить конкретні вимоги, які повинні пред'являтися до людей, що займають подібні посади. Все це вимоги, які пред'являються до пресвітерів, тому їхнє значення вже добре знайоме для нас. Прочитаємо вірші з 6-го до 9-го:

"коли хто бездоганний, муж єдиної дружини, має вірних дітей, не докорених за блуд або неслухняність. Бо єпископ мусить бути бездоганний, як Божий доморядник, не самолюбний, не гнівливий, не п'яниця, не заводіяка, не корисливий, але гостинний до приходнів, добролюбець, поміркований, справедливий, побожний, стриманий, що тримається вірного слова згідно з наукою, щоб мав силу й навчати в здоровій науці, і переконувати противних".

/Тит 1:6-9/

Більш правильний переклад 9-го вірша повинен був би звучати так: "що тримається вірного слова, згідно з вченням, щоб він умів наставляти в здоровій науці, і переконувати еретиків".

Є дві задачі, які повинні бути покладені на служителя церкви. По-перше, він повинен уміти наставляти людей, тобто, викладати Слово Боже. А по-друге, він повинен уміти викривати або давати належну відповідь еретикам. Мені здається, що люди, які несуть певне служіння в церкві, повинні мати відповідну підготовку згідно Біблії.

Під час другої світової війни з'явилося таке поняття як "тримісячні лейтенанти". Армія гостро потребувала офіцерів молодшого командного складу, а тому було організовано короткострокову підготовку таких лейтенантів, що тривала всього три місяці. У результаті подібної підготовки з'являлися досить своєрідні офіцери.

Пам'ятаєте, як Павло сказав Тимофію в 22-му вірші 5-го розділу свого 1-го Послання до нього: "Не рукополагай скоро (тобто поспіхом) нікого..." Неприпустимою є ситуація, коли людина нещодавно навернулася до Бога, а її вже просять сказати своє свідчення. Більше того, незабаром вона вже стає служителем церкви, а трохи згодом – євангелістом. Ну й, нарешті, вона обирається пастором всієї церкви!

На жаль, сьогодні ми нерідко робимо щось подібне, і це дуже несприятливо позначається на житті церкви. Справжній служитель церкви повинен відповідати певним вимогам, він повинен мати сили й бажанням стояти за Слово Боже, і

головне, він повинен уміти нести це Слово людям. Давайте пам'ятати про це, дорогі друзі. Усього вам найкращого.

До нових зустрічей в ефірі. І нехай Господь рясно благословить усіх вас.